

3. питання екстраполяції: нейронні мережі можуть давати прогнози, які базуються на попередніх даних, але не завжди здатні передбачити майбутнє. Тому, якщо майбутні умови зміняться, прогноз може бути неточним;

4. навчання мережі: навчання нейронної мережі є складним процесом, який може займати багато часу та ресурсів. Крім того, відбір найкращих параметрів моделі також може бути викликом;

5. економічна залежність: моделювання фінансового стану підприємства з використанням нейронних мереж може бути економічно залежним. Якщо модель навчена на даних однієї економічної системи, то її застосування в інших системах може бути неефективним;

6. проблеми інтерпретації результатів: нейронні мережі можуть давати точні прогнози, але їх результати можуть бути складні для інтерпретації. Це може становити проблему для фахівців, які повинні приймати рішення на основі цих результатів.

Незважаючи на ці обмеження, нейронні мережі мають значний потенціал для застосування в моделюванні фінансового стану підприємства. Їх можна використовувати для прогнозування прибутку, кількості продукції, витрат, ризиків та інших факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Важливо пам'ятати, що нейронні мережі слід розглядати як інструмент допомоги в прийнятті рішень, а не як єдиний джерело інформації.

Отже, застосування нейронних мереж в аналізі фінансової стійкості підприємств є актуальним і важливим завданням, яке може допомогти забезпечити ефективне та стійке функціонування економіки.

Література

1. Матвійчук А. В. Штучний інтелект в економіці: нейронні мережі, нечітка логіка: монографія. Київ: КНЕУ, 2011.
2. Матвійчук А. В. Нечіткі, нейромережеві та дискримінантні моделі діагностування можливості банкрутства підприємств. *Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці*. 2013. № 2. С. 71–118.
3. Дебунов Л. М., Яковенко О. Г. Моделювання межі фінансової стійкості підприємств при використанні штучних нейронних мереж. *Economic Stability Studies*. 2018. № 1. С. 59–66.

References

1. Matviychuk A. V. Artificial intelligence in economics: neural networks, fuzzy logic: monograph. Kyiv: KNEU, 2011.
2. Matviychuk A. V. Fuzzy, neural network and discriminant models for diagnosing the possibility of bankruptcy of enterprises. *Neuro-fuzzy modeling technologies in economics*. 2013. No. 2. P. 71–118.
3. Debunov L. M., Yakovenko O. H. Modeling the limit of financial stability of enterprises when using artificial neural networks. *Economic Stability Studies*. 2018. No. 1. P. 59–66.

JEL Classification: I23, M41

Андрій Кукоба
аспірант,

ДННУ «Академія фінансового управління»,

Andrii Kukoba

PhD student,

SESE «The Academy of Financial Menegement», Ukraine,

zsleshz@gmail.com

ВИОКРЕМЛЕНІ ЗА ЗМІСТОВОЮ ОЗНАКОЮ МОДЕРНІ РІЗНОВИДИ ІНФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

ALLOCATED BY CONTENT MODERN TYPES OF INFORMATION AT ENTERPRISES

Анотація. За результатами досліджень обґрунтовано виокремлення групи різновидів облікової інформації за змістом саме для підприємств. Наведено перелік складових цієї групи та їх коротку характеристику.

Abstract. According to the results of the research, the allocation of a group of varieties of accounting information by content is justified for enterprises. The list of components of this group and their brief characteristics are given.

Управління сучасним підприємством неможливе без отримання суб'єктами управління своєчасної і достовірної інформації про стан цього підприємства і результати його діяльності — звітів. У науковому аспекті проблематикою формування і використання даних внутрішньогосподарської управлінської звітності займались Бутинець Ф. Ф. [1], Колос І. В. [3], Кузнецова С. А. [4, 5], Куцик П. О. [6], Ластовецький В. О. [7], Нападовська Л. В. [8] та інші. Майже кожен з них для потреб власного дослідження і розробки наукових рекомендацій проводив класифікації документів звітності за різними ознаками. Частина з цих груп стала основою поділу масиву звітності та інформації для них, що наводяться у діючих нормативно-правових документах і Законах України. Деякі з класифікаційних груп інформації, сформовані за узагальненими ознаками, використовуються на рівнях, де ознаки більш диференційовані, що утворює проблему визначення сутності використовуваною для цілей управління інформації, яка надається у звітності об'єктами управління.

Для впорядкування процесів формування звітності підприємств слід встановити сукупність інформації, що стає основою цих звітів, а також адекватно до потреб підприємств класифікувати — визначити основні різновиди «інформації». Ключову проблему кластеризації інформації має її сукупність, що утворюється за критерієм змісту. Доречі, ця група виокремлена у Законі України «Про інформацію», як одна з основних. Так, згідно статті 10 цього закону за змістом виокремлюють такі види інформації [3]: 1) інформація про фізичну особу; 2) інформація довідково-енциклопедичного характеру; 3) інформація про стан довкілля (екологічна інформація); 4) інформація про товар (роботу, послугу); 5) науково-технічна інформація; 6) податкова інформація; 7) правова інформація; 8) статистична інформація; 9) соціологічна інформація; 10) інші види інформації. Інформація про фізичну особу — відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована (ст. 11 Закону України «Про інформацію»). Інформація довідково-енциклопедичного характеру — систематизовані, документовані, публічно оголошені або іншим чином поширені відомості про суспільне, державне життя та навколишнє природне середовище (ст. 12 Закону України «Про інформацію»). Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) — відомості та/або дані про: — стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими; — фактори, що впливають або можуть впливати на складові довкілля (речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включаючи адміністративні, угоди в галузі навколишнього природного середовища, політику, законодавство, плани і програми); — стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових довкілля; — інші відомості та/або дані (ст. 13 Закону України «Про інформацію»). Інформація про товар (роботу, послугу) — відомості та/або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги) — ст. 14 Закону України «Про інформацію». Науково-технічна інформація — будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (ст. 15 Закону України «Про інформацію»). Податкова інформація — сукупність відомостей і даних, що створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин у процесі поточної діяльності і необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань і функцій у порядку, встановленому Податковим кодексом України (ст. 16 Закону України «Про інформацію»). Правова інформація — будь-які відомості про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо (ст. 17 Закону України «Про інформацію»). Статистична інформація — документована інформація, що дає

кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства (ст. 18 Закону України «Про інформацію»). Соціологічна інформація — будь-які документовані відомості про ставлення до окремих осіб, подій, явищ, процесів, фактів тощо (ст. 19 Закону України «Про інформацію»).

Остання група «інші види інформації» законодавчо не визначена, а це вказує на відкритість до подальшого виокремлення різновидів інформації. Саме тому є сенс удосконалення наявного поділу інформації за змістом. Так, серед різновидів інформації виокремлена «податкова інформація», а вона ґрунтується на економічній інформації і є складовою фінансової інформації. Також, наведена науково-технічна інформація, що стосується досягнень науки і техніки, і немає інформації про використання в процесах діяльності техніку та технології. Тобто до наведеного у Законі України «Про інформацію» переліку різновидів інформації за її змістом слід додати: економічну інформацію, фінансову інформацію і техніко-технологічну інформацію.

Окрім цього, із того ж переліку різновидів інформації за змістом доцільно вивести статистичну інформацію та інформацію довідково-енциклопедичного характеру. Це тому, що дані різновиди не віддзеркалюють зміст наявної в них інформації, а є лише формою її подання. Так, довідково-енциклопедична інформація може стосуватися економічної, соціальної, наукової, екологічної та інших аспектів суспільної діяльності. Те ж саме притаманне і статистичній інформації, оскільки вона включає характеристики економічних, соціальних, технічних та інших явищ і процесів.

Транспонуючи загальні різновиди інформації відповідно до конкретного суб'єкта, у нашому випадку це підприємство, можна отримати нову диференційовану групу різновидів інформації за змістом: особова інформація працівника підприємства (інформація про фізичну особу); організаційно-розпорядча (правова) інформація підприємства; науково-технічна інформація підприємства; інжинірингова інформація підприємства; економічна (господарська) інформація підприємства; фінансова інформація підприємства; податкова інформація підприємства; інформація про товар (роботу, послугу) підприємства; екологічна інформація підприємства; соціологічна інформація підприємства. Таке групування дозволяє з більшою точністю характеризувати об'єкти інформаційних даних та визначати їх рівень достовірності для формування корпоративної звітності підприємств.

Література

1. Бухгалтерський управлінський облік [Текст] : підруч. / Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Давидюк, Н. М. Малюга, Л. В. Чижевська. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Житомир : Рута, 2002. — 480 с.
2. Закон України «Про інформацію». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12> (на 23.03.2023 р.).
3. Колос І. В. Звітність як елемент системи управління підприємством / І. В. Колос // Економіка та держава. — 2006. — № 8. — С. 26–31.
4. Кузнецова С. А. Інтегрована управлінська звітність: глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери / С. А. Кузнецова // Економічний нобелівський вісник. — 2014. — № 1(7). — С. 270–279.
5. Кузнецова С. А. Управлінська бухгалтерська звітність: проблеми створення / С. А. Кузнецова // Бухгалтерський облік і аудит. — 2008. — № 11. — С. 15–24.
6. Куцик П.О. Сучасне трактування, склад і особливості формування управлінської звітності підприємства / П.О. Куцик // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2014. № 797. С. 248-254.
7. Ластовецький В. О. Який вид обліку не є управлінським? / В.О. Ластовецький // Бухгалтерський облік і аудит. — 2003. — № 4. — С. 40–44.
8. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підруч. / Л. В. Нападовська. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. — 648 с.

References

1. Bukhhalterskyi upravlinskyi oblik [Tekst] : pidruch. / F. F. Butynets, T. V. Davydiuk, N. M. Maliuha, L. V. Chyzhevska. — 2-he vyd., pererob. i dop. — Zhytomyr : Ruta, 2002. — 480 s.

2. Закон України «Про інформатизу». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12> (на 23.03.2023 р.)
3. Kolos I. V. Zvitnist yak element systemy upravlinnia pidpriemstvom / I. V. Kolos // Ekonomika ta derzhava. — 2006. — № 8. — S. 26–31.
4. Kuznetsova S. A. Intehrovana upravlinska zvitnist: hlobalni vyklyky ta lokalni rishennia v epokhu noosfery / S. A. Kuznetsova // Ekonomichnyi nobelivskiy visnyk. — 2014. — № 1(7). — S. 270–279.
5. Kuznetsova S. A. Upravlinska bukhholderska zvitnist: problemy stvorennia / S. A. Kuznetsova // Bukhholderskyi oblik i audyt. — 2008. — № 11. — S. 15–24.
6. Kutsyk P.O. Suchasne traktuvannia, sklad i osoblyvosti formuvannia upravlinskoï zvitnosti pidpriemstva / P.O. Kutsyk // Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku. 2014. № 797. S. 248-254.
7. Lastovetskyi V. O. Yakyi vyd obliku ne ye upravlinskym? / V.O. Lastovetskyi // Bukhholderskyi oblik i audyt. — 2003. — № 4. — S. 40–44.
8. Napadovska L. V. Upravlinskii oblik : pidruch. / L. V. Napadovska. — K. : Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 2010. — 648 s.

JEL Classification: O3

Варвара Лобойко

*магістрант кафедри бізнес-економіки та підприємництва,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,*

Марія Теплюк

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
бізнес-економіки та підприємництва*

Varvara Loboiko

*Masters degree student at the Department of Business Economy and Entrepreneurship,
Vadym Hetman Kyiv National Economic University,
labarbarka@gmail.com*

Mariia Tepluk

*Ph. D., associate professor
of Business Economy and Entrepreneurship Department,
of Vadym Hetman Kyiv National Economic University,
Maria_6.11@kneu.edu.ua*

ДІДЖИТАЛ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕІНЖИНІРИНГУ ПІДПРИЄМСТВА

DIGITAL TECHNOLOGY AS AN ELEMENT OF ENTERPRISE REENGINEERING

Анотація. Розглянуто різновиди діджитал технологій у контексті реінжинірингу підприємства. Проаналізовано сучасні напрямку реалізації діджитал технологій.

Abstract. Varieties of digital technologies in the context of enterprise reengineering are considered. Analyzed modern directions of implementation of digital technologies.

Діджитал технології можуть бути важливим інструментом для реінжинірингу бізнес-моделі підприємства, адже ці технології дозволяють компаніям швидко адаптуватися до змін на ринку, підвищувати ефективність і знижувати витрати за допомогою автоматизації процесів та оптимізації бізнес-процесів.

З появою технологічного прогресу та швидкого розвитку інтернет-технологій, більшість підприємств стикаються з потребою в адаптації своїх бізнес-процесів до нових умов. Реінжиніринг, мета якого забезпечити цю зміну, стає все актуальнішим і необхіднішим для під-